

Egzamin doktorski dla doktorantów SzD UKSW i egzamin z dyscypliny podstawowej dla kandydatów ubiegających się o nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym - Nauki o Kulturze i Religii

WYTYCZNE

Egzamin doktorski dla doktorantów SzD UKSW i egzamin z dyscypliny podstawowej dla kandydatów ubiegających się o nadania stopnia doktora w trybie eksternistycznym składany przed komisją (zgodnie z Uchwałą 3/2025 Senatu UKSW paragraf 8). Obejmuje trzy pytania z podanego poniżej zakresu uszczegółowione odpowiednio do podjętego tematu dysertacji doktorskiej. Pytania formułuje komisja podczas posiedzenia.

Blok 1: Teoria i historia kultury

1. Wstęp do kulturoznawstwa: Ewolucja pojęcia „kultura” – od ujęć klasycznych i antropologicznych do współczesnych definicji kulturoznawczych.
2. Socjologia kultury: Główne pojęcia i struktury społecznego funkcjonowania kultury (instytucjonalizacja, uczestnictwo w kulturze, stratyfikacja społeczna a kultura).
3. Źródła kultury europejskiej: Rola tradycji antycznej (grecko-rzymskiej) oraz tradycji biblijnej w kształtowaniu tożsamości i arcydzieł kultury polskiej i światowej.
4. Historia kultury i przemiany obyczajowe: Kluczowe cezury w historii kultury oraz mechanizmy transformacji stylów życia i wzorców obyczajowych pod wpływem czynników politycznych i społecznych.
5. Kultura artystyczna: Podstawowe założenia teorii kultury artystycznej, specyfika procesu twórczego i wybrane metody analizy oraz interpretacji dzieł sztuki. Dzieło sztuki jako metafora epistemologiczna (relacja między zasadami organizacji artystycznych tekstów kultury a aktualnymi przemianami światopoglądowymi)
6. Język jako narzędzie kultury: Podstawy teorii komunikacji i językoznawstwa; funkcja języka w kategoryzacji i interpretacji rzeczywistości.
7. Filozoficzne koncepcje kultury: Przegląd XX i XXI-wiecznych nurtów filozoficznych analizujących kulturę (np. strukturalizm, hermeneutyka, postmodernizm, teorie krytyczne).
8. Antropologia współczesności i codzienności: Badanie struktur codzienności jako klucz do zrozumienia mikroprocesów kulturowych we współczesnym świecie.

Blok 2: Metodologia

9. Metodologia badań kulturoznawczych: Specyfika metodologii nauk o kulturze i religii. Problemy metodologii badań nad artystycznymi tekstami kultury. Kryteria logicznej, rzetelnej i etycznej konstrukcji procesu badawczego.

Blok 3: Współczesne procesy społeczno-kulturowe

10. Kultura cyfrowa: Wpływ ekspansji sieciowych technologii komunikacyjno-medialnych na przeobrażenia wzorców kulturowych i redefinicję uczestnictwa w kulturze.
11. Globalizacja a kanony kulturowe: Procesy deterytorializacji, urynkowienia kultury i transformacji tradycyjnych kanonów oraz wzorców kulturowych.

12. Tożsamość i wielokulturowość: Problematyka tożsamości polskiej w kontekście europejskim oraz teoretyczne i praktyczne aspekty dialogu (i polilogu) międzykulturowego.
13. Przemiany obyczajów: Diagnoza i analiza najważniejszych przeobrażeń w sferze obyczajowości i stylów życia na przełomie XX i XXI wieku.

Blok 4: Praktyczne aspekty i zarządzanie kulturą

14. Organizacja i prawne uwarunkowania kultury: Podstawowe zasady finansowania, organizacji oraz ramy prawne działania instytucji kultury i organizacji pozarządowych w Polsce.
15. Animacja i upowszechnianie kultury: Metody aktywizacji społeczności lokalnych oraz formy promocji kultury z zachowaniem standardów etycznych.
16. Media w kulturze: Rola komunikacji medialnej i nowych technologii we współczesnym obiegu kulturowym.
17. Zarządzanie kulturą / Komunikacja w biznesie: Elementy przedsiębiorczości w sektorze kreatywnym i marketingu kultury.
18. Film i teatr / Rynek sztuki: Specyfika funkcjonowania nowoczesnego widowiska oraz instytucji wystawienniczych lub rynkowych.